

محمدباقر قالیباف

حسرت بردل مانده

محمدباقر قالیباف ابتدای سال دغدغه ریاست دوباره مجلس را داشت و در مجموعه ۲۸۲ نفری نمایندگان مجلس دوازدهم در حال لابی‌های گسترده برای رسیدن مجدد به ریاست بود. او که جای پای خود را دچار لغزش فراوان می‌دید، با حادثه سقوط بالگرد رئیس جمهور، یکبار دیگر سودای رسیدن به پستی که همیشه ناکام در رسیدن به آن بود را پرورش داد. هرچند که چند روز بعد از حادثه بالگرد رئیس جمهور وقت در نهایت به ریاست مجلس رسید، اما یکبار دیگر کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری شد. او که حاشیه‌های پیرامون فرزندانش را از زمان انتخابات مجلس با خود به سال جدید آورده بود، یکبار دیگر نه با افشاری که با صحبت‌های دخترش مریم به دردرس افتاد. قالیباف در نهایت یکبار دیگر هم مغلوب انتخابات ریاست جمهوری شد اما ارتباط خوب او با پزشکان در مجلس باعث شد که یارانش از پزشکان حمایت کنند. او پس از ریاست جمهوری پزشکان نقش بسیار موثری در کسب آراء نمایندگان مجلس برای کابینه پزشکان ایفا کرد؛ به گونه‌ای که همه خیال خود را از جانب مجلسی‌ها راحت دیدند و به نظر می‌رسید که در تلاش بود تا خود را به عنوان حامی دولت معرفی کند، اما خیلی زود وفاقی میان قالیباف و پزشکان رنگ باخت. او انتصاب محمد جواد ظریف را خلاف قانون مطرح کرد. در ماجرای قانون حجاب نیز با وجود آنکه رئیس جمهور اعلام کرده بود مخالف اجراء است، او بر اجرای آن تأکید داشت؛ برخی معتقد بودند که عدم توافق قالیباف با رئیس جمهور بر سر برخی پست‌ها، این قانون را به پاشنه آشیلی برای قالیباف تبدیل کرده است. او همچنین در صحن اظهارات رئیس جمهور پیرامون اتخاذ تصمیمات ارزی در جلسه سران قوا را تکذیب کرد.

سعید جلیلی

سایه‌نشین اجماع‌سوز

«ناکام انتخابات»، «مرد سایه‌نشین» و «مانع اجماع اصولگرایان» اینها از جمله عناوینی است که طی یک سال گذشته به سعید جلیلی به جانب یکی از چهره‌های سیاسی سال ۱۴۰۳ نسبت داده‌اند که هر کدام از آن‌ها داستانی پرفرازونشیب دارد که شاید بتوان گفت همه آنها با شروع رقابت‌های انتخاباتی در تیرماه امسال رقم خورد. اولی که مشخصاً با اعلام نتایج انتخابات به میان آمد؛ آنجا که جلیلی در دو دوره انتخابات از مسعود پزشکیان آرای پایین‌تری به دست آورد و شکست خورد. در این بین بسیاری از تحلیلگران رای مردم به پزشکیان را نه به اندیشه رادیکال او و حامیان بنیادگرایش عنوان کردند. داستان دومی هم که مشخص است او «دولت در سایه» را از زمان دولت حسن روحانی راه انداخته و بنابر اطلاعاتی که از عملکرد و سخنان خود جلیلی مطرح شده بیشتر به گروه فشار برای ناکام‌سازی دولت‌های برخاسته از جریان رقیب است و حالا پس از روی کار آمدن دولت چهاردهم که آن هم از جمله دولت‌های غیراصولگرا است، بحث بر سر فعالیت آن در روزهای پس از انتخابات به میان آمد و بسیاری بر این تأکید داشتند که اصلاً چرا باید در فضای سیاسی ما چنین تشکیلاتی فعالیت کند و انتقادات بسیاری نیز به آن شد. سومین عبارت هم که در ابتدای متن به آن اشاره می‌شود از آن باب مطرح است که از همان روز اعلام نتایج دور اول انتخابات ریاست جمهوری بحث بر سر نپذیرفتن اجماع اصولگرایان بر سر محمدباقر قالیباف از سوی او به میان آمد و بحث‌ها تا طرح موضوع از سوی سیدحسن نصرالله، دبیرکل حزب‌الله لبنان و پیام‌رسانی اسماعیل قالی، فرمانده نیروی قدس سپاه در این زمینه ادامه پیدا کرد و تا جایی پیش رفت که هم‌زمان با تشییع پیکر نصرالله، خود جلیلی در جلسه‌ای به موضوع اشاره کرد که نصرالله نبود و قالی در جلسه اجماع‌سازی اصولگرایان حضور داشته است. بنابر همین سبب عبارت از نقش آفرینی یکسال جلیلی همه گمانه‌زنی‌ها از دوبارگی جریان اصولگرا در فضای سیاسی کشور به پرچمداری جریان منشعب توسط او خبر می‌دهد.

محمد جواد ظریف

برای ایران کت درآورد

«دیگه کت درآورد»، شاید این جمله را بتوان یکی از جذاب‌ترین جمله‌هایی دانست که در جریان انتخابات ریاست جمهوری از جانب یکی از حامیان اصلی کاندیداها بیان شده بود. جمله‌ای از سوی محمد جواد ظریف که پس از ۳ سال غیبت در عرصه سیاسی، با فرارسیدن انتخابات با تمام قدرت برای حمایت از مسعود پزشکیان به میدان آمده بود. او در زمان تبلیغات، تمام تلاش خود را انجام داد تا مردم را قانع کند که قهر با صندوق رای را کنار بگذارند تا تدریجاً نتوانند بیش از این در ارکان قدرت نفوذ کرده و کشور را وارد مسیری خطرناک کنند. ظریف در دوره تبلیغات به گونه‌ای عمل کرد که بیره نیست اینطور گفته شود که نقشی پررنگ در پیروزی پزشکیان ایفا کرده است.

پررنگ بودن نقش محمد جواد ظریف در پیروزی پزشکیان را زمانی می‌توان بیشتر احساس کرد که به پس از انتخابات نگاه کرد. همین تلاش‌ها و کت‌در آوردن‌هایش بود که خشم تدریجاً را از او به اوج رساند و کینه‌های عمیق از وزیر سابق خارجه به دل گرفتند. پس از اینکه پزشکیان حکم معاونت راهبردی را برای ظریف صادر کرد، تدریجاً و به خصوص بهارستان‌نشین‌های این جماعت بیشتر تمرکز خود را روی آن گذاشتند که هرطور شده او را حذف کنند تا با نبودن ظریف، هم کمی از آتشی که به جان‌شان افتاده بود را کم کنند و هم اینکه نگذارند بیش از این به پزشکیان کمک کند. آنها تمام تلاش خود را از یازدهم مرداد که حکم ظریف صادر شد انجام دادند و سرانجام پس از نزدیک به هفت ماه، کمی به هدف خود نزدیک شدند و حالا چند روزی است که ظریف دیگر در جلسات هیئت دولت شرکت نمی‌کند.

البته دو روز پیش سخنگوی دولت در مصاحبه‌ای که داشت اعلام کرد هنوز از نظر دولت، محمد جواد ظریف معاون راهبردی است؛ موضوعی که شاید نشان‌دهنده روزنه‌های امید برای بازگشت او باشد.

محمد مخبر

رئیس دولت ۵۰ روزه

«محمد مخبر عهده‌دار ریاست دولت شد.» این غیر محتمل‌ترین جمله‌ای بود که شاید در آغاز سال ۱۴۰۳ به ذهن کسی خطور می‌کرد. محمد مخبر، معاون اول رئیس جمهور دولت دوازدهم، پس از سقوط بالگرد رئیس جمهور به مدت ۵۰ روز وظیفه مدیریت دولت بی‌رئیس جمهور را به عنوان کفیل بر عهده داشت. با وجود گمانه‌زنی‌هایی که از حضور او برای ثبت‌نام در انتخابات پیش‌بینی نشده بود، اما او از این کار خودداری کرد. مخبر با وجود حاشیه‌های فراوانی که به‌ویژه با ستاد اجرایی فرمان امام و تولید واکسن برکت و بانک پاسارگاد با خود داشت، اما عملکرد متفاوتی در این ۵۰ روز از خود نشان داد. عملکرد او به‌ویژه زمانی که انتصاب‌های دقیقه‌نودی در دوره انتقال دولت‌های سیزدهم و چهاردهم خبرساز شد، مورد تقدیر جریان‌های سیاسی متفاوت قرار گرفت. او در بخشنامه‌ای که به کلیه دستگاه‌های اجرایی ابلاغ کرد همه دستگاه‌های اجرایی را مکلف کرد تا زمان استقرار دولت چهاردهم از هرگونه تغییر در ساختارهای سازمانی، جابه‌جایی نیروی انسانی و نقل و انتقال اموال دولتی، اعمال‌آیین‌نامه جدید و تغییر در تعرفه‌ها و عوارض خودداری کنند. البته پس از پایان دوره او بحث‌های بسیاری نسبت به عملکرد او صورت گرفت؛ برخی این عملکرد را مثبت و برخی منفی ارزیابی کرده‌اند. البته که آنچه به پزشکیان منتقل شد، با وجود تبلیغات جریان تندرو و رادیکال که بیشترین نقش آفرینی را در دولت قبل داشتند اصل «اسب زین‌شده» نبود اما طبیعتاً آنچه بود را به پای فقط مخبر و عملکرد ۵۰ روزه آن نمی‌توان گذاشت. پس از انتقال دولت از سوی مخبر به پزشکیان وی روزهای بی‌حاشیه‌ای از سپری کرد و در نهایت با پیامی به مسعود پزشکیان اعلام کرد که آمادگی کامل برای همکاری با دولت چهاردهم را دارد و البته او در ادامه هم رویکرد مناسبی نسبت به دولت چهاردهم داشت و در واکنش به خبر استعفاي مسعود پزشکیان گفته بود «ضعیف دولت و رئیس جمهور نتنها به نفع کشور نیست، بلکه دقیقاً خواست دشمنان انقلاب اسلامی است.»

مهدی کروبی

درس معرفت داد

می‌توان شیخ اصلاحات را نماد معرفت در عصر جدید سیاست دانست، او کاری را انجام داد که می‌تواند هم درس بزرگی برای سیاسیون جوان باشد و هم در تاریخ از این حرکت به نیکی یاد شود. پس از اینکه مسعود پزشکیان کار را به‌عنوان رئیس جمهور آغاز کرد، یکی از مباحثی که به میان آمد، مطالبه برای رفع حصر سه معترض به انتخابات سال ۸۸ بود. در همین راستا اقدامات و تلاش‌هایی هم از جانب رئیس جمهور و رئیس قوه قضائیه صورت گرفت تا اینکه اوایل شهریور، خبری اعلام شد مبنی بر اینکه با رفع حصر مهدی کروبی موافقت شده است اما رئیس مجلس ششم با اعلام این‌خبر اعلام کرد که این نوع رفع حصر را نخواهد پذیرفت. او در واکنش به این موضوع گفته بود: «ما هر دو هم‌زمان حصر شدیم و اگر قرار شود روزی رفع حصر شود ما هر دو باید رفع حصر شویم. لذا امیدوارم انشاءالله این کار به‌زودی انجام شود ولی با همدیگر نباشد. من رفع حصر تهایی را نمی‌خواهم.» البته روز گذشته خبر دیگری درباره حصر منتشر شد مبنی بر اینکه با دستور رئیس قوه قضائیه، درباره مهدی کروبی رفع حصر صورت گرفته است، کروبی با شنیدن این خبر باز هم موضع قبلی خود را تکرار کرده و گفته است: «اکنون که شما تصمیم گرفتید حصر را پایان دهید، من نمی‌توانم مانع خروج شما از منزل شوم. ولی توصیه می‌کنم هر چه زودتر حصر آقای موسوی و خانم رهنورد را پایان دهید.» علاوه بر ماجرای رفع حصر که به آن اشاره شد، مهدی کروبی همانند گذشته به‌رغم اینکه در حصر بود، فعالیت سیاسی را ادامه داد و سعی کرد در روند سیاسی کشور نقش داشته باشد. او هم در هر دو دور انتخابات ریاست جمهوری، با انتشار پیام‌هایی از مردم درخواست کرد که به مسعود پزشکیان رای بدهند.

کاظم صدیقی

برنده سیر تحولات

شاید بتوان کاظم صدیقی را فردی خوش شانس تلقی کرد. شاید اگر اتفاقات عجیب سیاسی و منطقی‌های در طول سال ۱۴۰۳ نبود، همچنان افکار عمومی پیگیر این سوال بود که «سرانجام پرونده باغ اژگل و کاظم صدیقی چه شد؟» به عبارتی شدت تحولات سیاسی به گونه‌ای بود که موضوع امام جمعه تهران را به حاشیه برد؛ ماجرای که از روزهای پایانی سال گذشته استارت زده شد. مردم ایران سال ۱۴۰۳ را در حالی تحویل کردند که در آخرین روزهای سال گذشته‌اش گزارشی مهم درباره کاظم صدیقی، امام جمعه موقت تهران منتشر شد؛ خبری که حکایت از این داشت که یک موسسه متعلق به کاظم صدیقی و پسرانش، اقدام به زمین‌خواری در منطقه اژگل تهران کرده است؛ موضوعی که با واکنش‌های متفاوت از سوی امام جمعه تهران همراه بود. او ابتدا نامه‌هایی خطاب به دادستان عمومی و انقلاب شهر تهران نوشت و مدعی شد که امضای جعل شده است، در همان روز، صداوسیما هم بسته‌های حمایتی خود درباره صدیقی را فعال کرد و با او مصاحبه‌ای ترتیب داد تا بگوید «من را نمی‌خواهند بزنند، هدف‌شان مردم و اعتقادات مذهبی و تکیه‌گاه‌های آن‌ها است.» چند روز بعد ویدئویی دیگر منتشر کرد و در حالی که قبلاً گفته بود امضایش جعل شده؛ اینبار گفت که آگاهی نداشته و استغفاری می‌کند. اما نکته جالب در این میان واکنشی بود که ستاد برگزاری نماز جمعه به این ماجرا کرد. در حالی که افکار عمومی حساسیت بالایی روی کاظم صدیقی پیدا کرده بود، او به نماز جمعه تهران فرستاده شد. محکم پشت تریبون ایستاد، مردم را و خودش را به تقوی الهی دعوت کرد و گفت: «اتحاد و انسجام و مؤدتی که در جامعه اسلامی داریم، یعنی اینکه آدم برادر خودش را که له نمی‌کند؛ برادر خودش عیبی هم نداشته باشد، عیب را رفع می‌کند و با او به صورت دشمن برخورد نمی‌کند.»

مقامات

یاد نگرفته‌ایم با هم بنشینیم و به حرف درست گوش کنیم

مسعود پزشکیان، رئیس جمهوری در مراسم اختتامیه سی‌ودومین نمایشگاه قرآن کریم که در مصلی تهران برگزار شد گفت: «یکی از راه‌های هدایت این است که مومن، حرف گوش کن باشد و اگر حرفی درست نیست قبول نکند، ما یاد نگرفته‌ایم با هم بنشینیم و به حرف درست گوش کنیم و اگر حرفی قابل قبول نیست نپذیریم و اگر کسی حرف ما را نپذیرفت به زور اورا متقاعد نکنیم. عاقبت ظلم این است که کسی چیزی را ناندان اما ادعای نکند که اطلاعاتی ندارد. تأیید یا تکذیب چیزی که نمی‌دانیم خودش مصداق ظلم است. ظلمی بالاتر از این نیست که چیزی را که نمی‌دانیم تکذیب کنیم.» او با استناد به آیه «ان هذا القرآن یهدی للتی هی اقوم»، خاطرنشان کرد: «این آیه می‌فرماید این قرآن به راهی هدایت می‌کند که استوارترین و برترین مسیر است، اما اگر ما قرآن را چراغ راه می‌دانیم، چگونه است که در جامعه‌مان هنوز در بسیاری از ابعاد دچار ضعف هستیم؟ چرا باید در علم، در اخلاق، در رفتار و در مدیریت با چالش‌هایی روبه‌رو باشیم؟» رئیس جمهور با تأکید بر اهمیت حق‌گویی و دوری از تعصب خاطرنشان کرد: «آیه‌ای دیگر نیز می‌فرماید «علی‌الله الا الحق»؛ یعنی مگر ما با خدا پیمان بسته‌ایم که جز حق چیزی نگوئیم؟ پس چرا برخی از افراد، به جای پذیرش حقیقت، در برابر آن موضع‌گیری می‌کنند؟ دو نکته اساسی در اینجا وجود دارد: اول اینکه همیشه حقیقت را بگوئیم، دوم اینکه چیزی را که نمی‌دانیم، ناگاهانه تکذیب نکنیم.»

FATF در مجمع مطرح نیست

صادق آملی لاریجانی، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام در نشست با مدیران رسانه‌های کشور در پاسخ به مدیران رسانه‌ای در مورد ایرادات هیئت عالی نظارت به برخی مصوبات مجلس در لایحه بودجه گفت: «در ماجرای ایراد هیئت عالی نظارت به مصوبه مجلس در مورد واردات خودرو، ادعاهای تندی علیه مجمع مطرح شد. بنده در جلسه هیئت عالی نظارت برای بررسی این مصوبه، ابتدا انتقادات شدیدی را از وضعیت خودروسازی مطرح کردم؛ مبنی بر اینکه مردم تا چه زمانی باید خودروهای داخلی بی‌کیفیت را بخرند؟» او با اشاره به اینکه دولت در لایحه بودجه ۲ میلیارد دلار به واردات خودرو تخصیص داده بود، گفت: «دولت علی‌رغم مشکلاتی که برای تخصیص ارز به واردات دارو و کالاهای اساسی داشت، دو میلیارد به واردات خودرو در لایحه بودجه اختصاص داد اما مجلس یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون یورو به این میزان اضافه کرد.» آملی لاریجانی با اشاره به بررسی این موضوع با حضور مسئولان دولتی در هیئت عالی نظارت خاطرنشان کرد: «بانک مرکزی و وزیر اقتصاد و حتی رئیس جمهور اعلام کردند از مزایای برای تخصیص به واردات خودرو وجود ندارد.» رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام با بیان اینکه پالرمو و CFT غیر از بحث FATF است، گفت: «FATF اعلام کرده که باید پالرمو و CFT تصویب شود.» وی با تأکید بر اینکه FATF در مجمع تشخیص، موضوع بحث و بررسی نیست، توضیح داد: «لایحه‌ای که جهت بررسی به مجمع ارسال شده فقط مربوط به دو کنوانسیون CFT و پالرمو است. مجلس مصوبه‌ای در مورد FATF نداشته که مجمع ورود کند. FATF اصلاً در مجمع بحث نمی‌شود زیرا مورد ارجاع به مجمع نبوده است، مجمع فقط سی‌اقتی و پالرمو را بررسی می‌کند که در مجلس تصویب شده و مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته است.» آملی لاریجانی با بیان اینکه CFT و پالرمو در مورد مسائل حقوقی و نظامی موضوعات مهمی دارد که محل بحث است، گفت: «آن چیزی که برخی از اعضای مجمع را قانع کرده، این است که مجلس با تحفظ به این دو لایحه رأی داده است و ما با این تحفظ و به صورت مشروط می‌توانیم این دو لایحه را قبول کنیم.» وی در پاسخ به برخی شبهات مبنی بر اینکه کنوانسیون‌های بین‌المللی را نمی‌توان تحفظ پذیرفت، گفت: «۵۰ کشور با تحفظ این کنوانسیون‌ها را پذیرفته‌اند، ما هم به صورت مشروط می‌توانیم بپذیریم.»